

امور تحریریه ایچون فؤاد بکه
وامور اداره ایچون آرتین افندییه
مراجعت اولنور.

مسلمکمزه موافق آثار قبول اولنور.
درج ایدلین اوراق اعاده اولماز.

مجله ادبیات

اداره خانه سی باب عالی جاده سننده
۵۲ نومرولو « شرکت مرتبیه »
مطبعه سیدر.

استانبول ایچون سنه لکی مطبعه ذن
آلنق شرطیله ۴۰، طشر دلره پوسته
اجرتیله برابر ۶۰ غروشدرد.

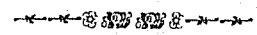
نسخه سی ۹ غروش

پنجشنبه کونلری نشر اولنور ادبی، فنی و صناعی غزته در

نسخه سی ۱ غروش

کتیرو بده عرض انظار تمیز وانتقاد ایتمه
قالیر که بوده «معلومات» کرک همت ذوق پروری
ودقایق شناسیسته وابسته در. باقی اخلاص
و حرمت افندم.

فی ۲ تشرین اول سنه ۳۱۰ ز. ر.

آثار باهرة الانوار حضرت خلافتناهی به علاوه
فاخره اوله رق بودغه دخی طرسوسده تأسیس
بیورلش اولان حکومت قوناغک ختام انشاسی
حقننده معلم فیضی افندی حضرتلری طرفندن
تنظیم اولنان تاریخ رعنادر:

﴿عبدالحمید﴾ خان شه والائزاد کیم
آفاقی روشن ایلش انوار شوکتی

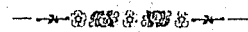
حیرت رس عقول اوله حق رتبه ده همان
آباد قیلدی دائرة ملک وملتی

دار الحکومه یاپدی امور عباد ایچون
برطرز دلنشینده معمار همتی

الحق کورندی خلیجه بوامر خیرده
قائم مقام ضیا قولنک سعی وغیرتی

صاردی جهات سته تاریخی فیضیا
یابدردی پادشه بوسرای حکومتی

۱۳۱۲

عشق

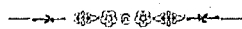
برشب هجران قدر مظلمدی چشمده حیات؛
طوغدی سودا؛ باشقه بررنک آلدی وجه کائنات.
اولسم آرتق بکله مم ای موت! سندن التفات،
عشق اولنجه حشره دک سورسون حیات بی ثبات!

عشق اک پارلاق تسلیدر ملال عمر ایچون!
عشق بر صبح تجلیدر لیلال عمر ایچون!

§

آغلاسه ک، پرنشوه ایلر پیش حز نکدن کذر،
روحه لذتله، صفالر، اعتلالر بخش ایدر؛
انکشاف ایتدکجه نشر ایلر چیچکلر، خنده لر؛
مطلقاً جنتده بر نور مجتدر سحر؛
عشق اک پارلاق تسلیدر ملال عمر ایچون!
عشق بر صبح تجلیدر لیلال عمر ایچون!

لطیف

﴿قطعه﴾

برشعردر قادین که مالی حیاتدر؛
بر قیز باقلسه والدۀ کائناتدر.

مجبوردر قادینلی تکریمه کوکلز؛
حقدن او برکرم بزه، برالتفاتدر!

لطیف

﴿مبادئ تکوین﴾

(مابعد)

قشر ارضک انفضاضاتی دفعةً تشکل نمای
وجود اولماهشدر. بوقشر، متانت وقابلیت
انحنایه سنک مساعداولدیغی مرتبه، دروننده
جولان ایدن ماده مایعه وملتهیدی تعقیباً
اکیش، بوکولمش؛ بعضی لرلی ارتفاع، بعض
جهتلری انحطاط ایتش؛ نهایت بوتمایلاته
مقاومت ایده میان جهتلری چانلاهمشدر.
او زمان دکزلر، قره لر بر برینه قاریشدی؛
تبدل ایدن حذالرینک استقامت ووضعیته
کوره کاه دریالر قره، کاه قره لر دریا شکلی

آلدی. صوکره تکرار بر دوره انتظام
باشلا یوب مدت مدیده دوام ایتدی ینه بویله
بر حادثه طبیعی ایلله ختام بولور. کره ارض
شمعی به قدر اولیله نیجه نیجه عوارض هجومیله
تغییر صورت ایتش ودکزی قره به، قره سی
دکره قلب اولمشدر. ملالغه ایزلری، جریان
آثاری طوپراغک پک چوق یرنده پدیدارد.

ارض الیوم، منابع مشتعله سنک
انطفایذیر اولدیغی بر دوره سکوننده در.
سطح ارضک کونک برنده تغیر وتجدد
ایده جکی ده بزجه مصدق دکلدرد. چونکه
قطعات بریه براساس متین اوزرینه مبتنی
ودکزلر متمادی کندی حوضه لرنده سائر
ومتدا دردر.

هرقرنده وخاصة کره نک قشر
خارجیسی هنوز پک رقیق اولوب کترتله
پارچه لاندیغی زمانلرده دروننده مخزون
اولان مواد مایعه فوران ایلله جریاننه مانع
اولان طبقات متیندی بیرتهرق برطاق منفذلر
آچمشدرکه سطح ارضده کورولن قاباتیلرک
اکتری ایشه او منافذ برکانبه دن عبارتدر.
بو آغزلردن سیلانه باشلايان مواد مایعه محترقه
برودت خارجیه نک تأثیریه مخروطی تپلر،
یووارلاق قاباتیلر شکنده تجمد ایلش
قالمشدر. قشر متین ارضک قوه انحنایه سی
تدریجاً تناقص ایدوب سطح کرده اوزون
چاتلاقلر حصوله کلدیکی زمان تحت الارض
موجود اولان مواد دهها بیوک بر قوتله
خارجه طوغرو فیشقیره رق الیوم برطاق
سلسله جبالک اساسی تشکیل ایدن ویالچین
تپلری اقطار سماواته واصل اولان جسم
ورفع طاغیر شکنده نمودار اولمشدر.

آیاقلر مرکز آلتنده چیکنه مکده اولدیغز
طوپراغک نصفی مرکز کرده دن قشرینه
صعود ایدن احجار مذابه دن، برقمی ده دکر
صولرینک بریکدیردیکی طورطولردن
متحصلدر. دیمک اولیورکه سلسل جبال

مواد مایعندك آشاییدن یوقاری به طوغرو وقوع بولان تضییقات شدیدسی تأثیریه قشر ارضك قابله سندن وجوده کلمش عارضه لدر. تزلزلات ارضیه نك خطوط انکساریه بی تعقیب ایندیکی صورته ده بیوک تأثیرلر حاصل ایتمه سی. قشر ارضك قوه مقاومتی اوقظه لدره باشقه یرلردن ده آزونلغ سندن ایلری کلیر. میاه حاره طبیعی دخی اکثریا بوقظه لردن بنعان ایدر. چونکه حرارت مرکزیه آچیلان منفذلر واسطه سیله اورالره ده ازیاده منتشردر. کره نك داخلی ایله سطح خارجیسی بینی ربط ایدن باجهلر مقامنده اولان وولقانه لدره علی الاکثر بوقظه ظهور ایلر.

تقدیر ازلی الهی ایله مقدر اولان بر زمانده سطح ارض کاملاً تبردایدوب هوای نسیمیسی داخلنده عجیب بر تغییر حاصل اولمشدر. ابتدا هوانك درجه حرارتی صوگ درجه ده تزیاید ایدره ك صولری. بخار شكلنه افراغ ایله طبقات هوائییه رفع ایتمش و بوبخارلر مدت مدیده بر غمام کشیف هیاتنده آفاقی بورومشدر. ایلك قطره بارانك هنوز حار وسوزان اولان روی خاکه دامله دینی آنده یکی بردوره حیات داخل اولدی. نزول ایدن یاغمورلر صاغاناقلی وخفیف اولقله برابر ساخه زمینی ترطیب ایدره ك صوکره تأثیر خراگدن تکرار بخارله هوایه متصاعد اولوردی. یاغمورلر آراسی صیقلاشوب نهایت سطح ارضده صولر برحد داخلنده تراکم ایتمش و بوندن صوکره منابع سماویه دن سایل اولان امطار بوقات ده شدت وسرعت کسب ایلشدر.

بوکون — شمشک لرك انوار آتشییه ایوان سماواتی برفضای مشتعل شكلنه چویرن هندستانك قصرغله یله (آتیل) جزائرینك بورا وفورطنه لری مستثنا طوتلیدی حاله — طبقات هوائییه دن هنوز خالی اولان

حوضد لرینه طوغرو تهاجم ایدن میاه جسمیه بی تصویر قابل دکلدر. حامل اولدینی بخره کشیفه نك ثقاتی آتنده بیوک برکشافت پیدا ایتمش مظلم بربولوط کره نك اطرافنی دأراً مدار احاطه ایدیورر، دروننده منتشر اولان شدید ضیالر ساحه سمایی آتشلر ایچنده بر ایدردی. ییلدیرم بوفضای وسیعک هر بر جهته شعله نشار وصدای مهیب رعد اورتلغه دهشتبار اوله رق بر باران طوفان نشان بعضاً بولوط لرك سراقق ظلمتداری، بعضاً شمشک لرك فروغ تابدار آراسندن روی خاکه ریزان اولوردی. برشلاعه ممدوده سما ایله ارضی یکدیگرینه ربط ایدر؛ شدید بر روزگار صولری بر طرفدن بر طرفه آتار؛ کینی چالقار؛ کینی صارصار؛ کینی قاصرغه هیاتنده معلقه طور دیرر ایدی.

ایشته کره نك احوال متقدمه سی بوندن عبارتدر.

یاغمورلر منقطع اولدقدن صوکره ارضك تکمیل سطحی وسیع بر دریا ایله محاط بولندی. فقط بودکز بیلدیکمز دکرلردن اولیوب هر نوع چامور ایله مخلوط و آتش کی محرق اولان صولری کشیف بر پرده بخار ایله مستور بر خلیطه معدنییه بکزر ایدی. پک زیاده مرتفع اولان نقاطنك ذروه لری تشکیل ایدن قایالرك یالچین صیرت لری جابجا صولرك یوزنده کورونوردی. ایلك تشکل ایدن بو بحر عظیمک چامورلو طالع لری اوقایالره هجوم ایتمکده، بعضلری ده چارپه جق بر ساحل بوله میهرق بربری اوزرینه یووار. لانقمده ایدی.

هوادن نزول ایدن میاه بیوک بر حرارته معروض اوله رق ارضك قشر ملتهی ایجه زده لشمش واولجه موجود اولان احجبارك مواد اساسیه سی بو آتش سیال ایچنده یکدیگرندن آیریلوب اریمشدر. بوندن باشقه میاه هوائییه نك شدتله نزولی وتشکل ایتمک اوزره بولنان

دکرلرك امواج هائله سی طاشلرك قابل انحلال اولیانلری اوزوب توز ایدردی. قوم، چاقل طاشی، کیل کی مواد بوندن وجوده کلشدر. ارضك احتلاجات داخلیه سی کسب سکونت ایدوب تناسق حرارته صولرك قوه تحلیلیه سی دوچار ضعف اولنجه بو چامور طبقه سی کره نك دوره اولیه سنده تشکلیاب اولان احجباره التحاق ایدره ك قرملر حاصل اولیه باشلامشدر. شو کوردیکمز طبقه ترابییه نك مبدأ تشکلی ایشته اوزمان، یاخود بر آز ده اولدر. قشر ارض کوندن کونه بوروشرق وچاتلایه رق ایلك وجوده کان طور اقلری صولرك اوستنه قالدیرمش و دکرلر برر حوضه محدودیه چکلمشدر. شوقدرکه بو بحار جسمیه نك سواحلی تشکیل ایدن طور اقلر، ربع مسکونك بو کونکی شکل ووسعتی حائر دکل ایتمش. مثلاً فرانسه اولکسی بحر محیطك فضای وسیعنده منتشر بر قاچ آطه دن عبارتشم.

طوبراغك قسم اعظمی مدت مدیده صو آتنده قالدقدن صوکره — هر دوره امثال مختلفه سیله مثبت اولدینی اوزره — تدریجاً دکرلردن آیرلمشدر. قعر البحاردن دفعه اولاده چیقان طور اقلر ارضك حرارت داخلیه سندن استعاره سخونت ایتمش و اخیراً ظهور ایدن (غراهام) آطه سی کی بر جزیره برکانیه شکلی آلمش بر طاقم کتله لردن عبارت ایدی. قدرت بالغه ربانیه آب و علفدن محروم اولان بو اراضی محترقه اوزرنده اجسام ذی حیات وجوده کتیرمش؛ نباتات مختلفه نشو و نما بولمشدر.

دکرلر، حاوی اولدقلری چامورلرك ترسیله کسب رونق و طراوت ایتدکدن صوکره درونلرنده حیوانات مختلفه و نباتات متنوعه پرورش یاب اولیه باشلادینی کی بونلره انصباب ایدن انهار و ساحل لرینه چارقمقدن بر آن خالی قالمیان امواج بیقرار

ایله طاغردن، تپلردن آقوب کلن سیول
بیشمارک جریان وسیلانی ائسانسده بر چوق
مواد معدنیه وقوم وچا وور ابحار مذکورەنک
صولرینه قاریشهرق قعرلرنده تراکم ایدن
حیوانات قشریه اجسادیلر مخلوط بر طبقه
حجریه تشکل ایلشدر. دها صوکره تأثیر
حرارت مرکزیه ایله بعض دکرلرک مجرالریده
یوکسلوب قرملره انضمام ایتشدرکه الیوم
مشاهده اولدینی اوزره قطعات بریهنک
طاغ صرتلرینه وارنجیه قدر پک چوق
یرلری بوقیلدن حیوانات عناصرندن متشکل
وهواد حیوانیه ایله مختدر.

بناء علیه قشر ارض، بری درون
خاکن مذاب اوله رق خارجه فیلامش
دیگریده قعر بچارده سیل و آقیدیلرک
سوروب کتیردکاری مواد مختلفه دن تشکل
ایتمش ایکی نوع قایادن مرکبدر. بونلردن
برنجی نوعه داخل اولانلره «احجار ماییه»
دیگرلرینه ده «احجار رسوبیه» نامی ویریلر.
بویکی طبقه حجریهنک صورت ترکیب
وتشکلی حقنه سرد مطالعندن صرف
نظرله او بابده دها زیاده معلوماته دسترس
اولق ایستیلرک فن طبقات الارضه متعلق
مؤلفاته مرجعت ایتلری لزومی عرض
واخطار ایله ختم کفتار ایدرز.

مسین دانش

دالغیج قوشلر

تحت البحر ایشله دلمکه چالیشیلان
واپورلرک عادی واپورلره نسبتله بر صورت
فوق العاده سرعت سیره مالک اوله جغنی
ارباب فن خبر ویردکاری زمان پکده اینانق
ایسته مینلر بولنور. صو اوزرنده یوزن
صویه دالان قوشلرک حالی تدقیق ایدیلرک
اولورسه، بونلرک ولهرسان بر صورته

سباحلرندن، بوفکرک اصابتی مؤید احوال
مشاهده اولنور. از جمله «پنگوین» [۱]
دینلن قوشک خلقتی نه طیرانه، نه ده سیرانه
مساعدا اولیوب کویا آیاقلری یکدیگریه مربوط
ایتمش کی صیجریه صیجریه یورور. حتی
سطح ماده یوزیشیده پک عایددر. فقط
صویه دالینی زمان عادتاً طیران ایدر.
لوندرەنک حیوانات بانچه سنده بو جنس
قوشلردن موجوددر؛ بونلری تماشیه کیدنلر،
خدمتچیلرک یم کتیردیکی زمانه تصادف ایدرلرسه
پک غریب احوال مشاهده ایدرلر:

اوآغر، چاریق وجودلی حیوان بر
سرعت وحسن صورت کسب ایدرک بانچه
حوضنک براق صولری آلتنده هواده اوچان
قوشلره غبطه بخش اوله جق بر سرعتله
طیران ایدر. قانادلری صو ایچنده عادتاً
هواده اوچیورمش کی حرکت ایلر،
آیاقلری ایسه وجودی بونجه اوزانوب
طورر، یعنی نه دومن، نه ده موتور وظیفه سنی
ایفا ایتمز. بر طرفه میل وانحراف ایلک
ایستدیمی، قانادلرندن بریسنی توقیف و دیگری
تحریرک ایتمک صورتیه مطلوب اولان انحرافی
حاصل ایدر. بناء علیه صو ایچنده بر بالق
کوروب ده تعقیب ایدرک اولسه سرعتله اصلا
خلل کتیرمکسزین بالنی یا قلامغه موفق اولور.
قره باتاق دیدیکمز حیوانلرده امر بر
عکسدر: بونلر آیاقلرینی عادتاً بر واپور
پروانه سی کی استعمال ایدرک سباح ایدرلر.
مع مافیه بونلرکده صودروننده کی حرکتلرنده
کورولن سرعت سطح ماده کی سرعت سبا-
حتلرینه نسبتله اوچ درت قات زیاده در.

—۱۴—۱۳—۱۲—۱۱—۱۰—۹—۸—۷—۶—۵—۴—۳—۲—۱—

[۱] Pingouin یا خود Pinguin پنگوین اکثراً
دکر کنارلرنده یاشار اولدیه جسم بر قوشدر.
ارتفاعی تقریباً ۶۰ سانتیمترودر. قانادلری پک
قیصه اولدیفندن طیران ایدر، فقط بونلری صو
دروننده پک کوزل استعمال ایلر.

صناعی اینجی

انکلیز رسائل فیه سندن برنده مطالعه
اولدیفنه کوره «سمیت سون» دار الفنون
منتسب سندن بعض ذوات — کال لطافتی حائر
اولق اوزره — صناعی اینجی استحصالی
ایچون غایت ساده بر اصول کشف ایتشدردر.
ذوات مومی الیهمدن بریسی کوکرچین
یومورطه سی جسماتنده، غایت پارلاق،
صاغلام، پنه رنگه واصل لکسز بردریتم
استحصاله موفق اولشدر. شیدی بواصولی
سزده اوکرتمک ایسترسکز دکلی؟ تکرار
ایدهلم که پک ساده وایله اوزون اوزادی
تکلفاتدن آزاده در.. بیلدیکمز عادی صاری
بالمومندن بر مقدارینی، یووارلاق برشکلده
اولدینی حالده، یم صورتنده، حیوانات
ناعمدن مدیه، استریدی کی حیوانات تارلا-
سنه آتیورهرک بز قاج سنلر اوراده ترک
ایتمه لی حیوانلر مذکور بالمومنی کندی
افرازاات مخصوصه لرله تربیه ایدرک اینجی
حالتنه کتیرلر. شوحوادث تحقق وبویوله کی
تجارب ترقی ایدوبده بویله جسم وقصور-
سز اینجیلر استحصال اولنورسه خالص اینجی
تجارتیه مشغول اولانلرک جداً دوچار
ضرر اوله جقلری درکاردر.

—۱۴—۱۳—۱۲—۱۱—۱۰—۹—۸—۷—۶—۵—۴—۳—۲—۱—

آمریقاده بیزموت معدنلری

جنوبی آمریقا حکوماتندن «بولوی»
حکومتنده کائن «پاز» شهرنده کی فرانسر
قونسولوسی قطعه مذکوره ده بیزموت
وانتیوم معدنلری بولدیفنی حکومت متبوعه-
سنه اشعار ایتشدر. شمیدی به قدر معلوم
اولان بیزموت معدنی یالکز «کسیستلا»
نام محله اولوب بوندن شهری یکریمی اوچ